

STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN
CENTRUM FÖR EUROPASTUDIER (CES)

DEN SJUKE OCH EUROPA

En analys av metaforen Europas sjuke man

Författare

Max Åkesson

Kandidatuppsats:	15 hp
Program:	Europaprogrammet
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Ht/2021
Handledare:	Mats Andréén

Abstract

The sick man of Europe is a metaphor describing a European country experiencing a time of economic difficulty or impoverishment. This interpretation is not in accordance with how the metaphor is used today which the aim of this essay is to demonstrate. Metaphors are used every day by almost everyone. Coupled with the persuasive power they hold and the fact that the human mind thinks largely in metaphorical terms make them interesting to study. To demonstrate the point of this essay and suggest a revised explanation of what the metaphor means this essay has conducted a metaphor analysis. Firstly, a suitable corpus was selected on the criteria that the metaphor is used in a metaphorical way to describe a geographical area, secondly an overview of how the metaphor is used in our time has been made. Lastly, a deep analysis of the metaphor was conducted where the metaphor's three parts were analyzed individually. The result of the analysis was that the sick man of Europe is a container metaphor used to describe the decline within a certain subject such as economy or public health of a geographic area within Europe.

Kandidatuppsats:	15 hp
Program:	Europaprogrammet
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Ht/2021
Handledare:	Mats André
Nyckelord:	Sedimenterad, beståndsdel, Europa, tema, jämförande, metafor, containermetafor, container
Antal ord:	11 607

Innehåll

1. Inledning	1
2. Teori och tidigare forskning	4
2.1 Container, metafor för metaforer	5
3. Metod och material.....	8
3.1 Metod.....	8
3.2 Material.....	10
4. Resultat.....	14
4.1 Länder och EU.....	14
4.1.1 Europa	14
4.1.2 Frankrike	15
4.1.3 Grekland.....	15
4.1.4 Italien	16
4.1.5 Polen	18
4.1.6 Portugal	18
4.1.7 Skottland	18
4.1.8 Storbritannien.....	19
4.1.9 Turkiet.....	20
4.1.10 Tyskland.....	21
4.2 Teman	21
5. Analys.....	23
6. Slutsats	29
Referenser.....	32

1. Inledning

”Jag är inte lika angelägen om vad som ska göras när den sjuke mannen dör, som jag är över att bestämma med England vad som inte ska göras när händelsen äger rum”. Detta lär tsar Nikolaus I ha yttrat till den brittiska ambassadören i St. Petersburg, G.H Seymour, enligt Seymours brevkorrespondens med en kollega i London den 22 januari 1853. Detta citat av tsar Nikolaus I, där den sjuke mannen syftade på det Osmanska riket, är det som vanligen anges vara ursprunget till metaforen Europas sjuke man. I denna betydelse har metaforen varit frekvent använd för att beskriva det Osmanska riket och imperiets sista dagar. Idag beskrivs betydelsen av metaforen vara ”Europas sjuke man syftar på ett land i kronisk stagnation”.¹ Enligt denna definition syftar metaforen på när ett land har en svår ekonomisk stagnation. Denna betydelse är dock inte representativ för hur metaforen de facto används idag, vilket denna uppsats kommer påvisa. Denna uppsats visar att metaforen Europas sjuke man idag används i bredare bemärkelse för att beskriva EU och de europeiska länder som kämpar med allt från politikiska och ekonomiska utmaningar, till utmaningar avseende vatteninfrastruktur eller dödstal. Användningen av metaforen har stadigt ökat sedan 1980-talet, vilket visar att begreppet används alltmer frekvent.²

En metafor är, enligt Nationalencyklopedins (NE) definition, en ”[s]tilterm: ett bildligt uttrycksätt där likheter eller inre överensstämmelser motiverar att en företeelse (sakledet) byts”.³ Detta betyder att ett bildligt uttryck används för att säga något genom att låta det symboliseras med något annat. Metaforer används dagligen av nästan alla även om det inte alltid är något som vi tänker på. Politiker och nyhetsmedia använder sig flitigt av metaforer för att förmedla sina budskap, enligt Jonathan Charteris-Black och Andrew Ortony. Vidare menar de att metaforer kan användas för att förklara abstrakta ämnen, till exempel kan de hjälpa till med att måla upp en nyanserad bild av det ämne som förklaras. Ytterligare ett attribut som metaforer har som är användbart för politiker och nyhetsmediamedia är deras tvetydliga natur. Det blir på så vis lättare att hävda ansvarsfrihet vid ett påstående som gjorts när en metafor används, än vad det blir vid när ett bokstavligt uttryck används. På så vis så kan en politiker

¹ Unionpedia. *Europas sjuke man*. Unionpedia. Hämta 2021-10-15.

² Google Ngram Viewer. *Europas Sjuke Man, Sick Man of Europe*. Google. Hämtad 2021-10-01.

³ NE Nationalencyklopedin [NE]. *Metafor*. NE Nationalencyklopedin [NE]. Hämtad 2021-12-02.

eller medieprofil lättare ta avstånd från hur deras uttalanden tolkats.⁴ Utöver detta argumenterar Ortony för att metaforer inte enbart används som ett fint retoriskt verktyg när det kommer till tal och språk: metaforer är i högsta grad nödvändiga i dagens samhälle för att kunna förmedla den mängd av känslor och innebörder som hade försvunnit om man enbart talat bokstavligt.⁵

Metaforer är alltså nödvändiga i dagens samhälle enligt Ortony, men det betyder inte att alla metaforer är eller ter sig lika. Petr Drulák teori menar att metaforer genomgår tre steg i det benämns metaforers livscykel. Det första steget är när en metafor är ny och därav kallas för okonventionell. Metaforen kan då misstas för att ha en bokstavlig betydelse eftersom man inte inledningsvis uppfattar det som en metafor. När det gäller metaforen Europas sjuke man så skulle detta steg vara daterat till 1853 och åren därpå när den enbart användes i mindre kretsar av ett fåtal människor för att syfta på det Osmanska riket. I det andra steget blir metaforen konventionell. I detta stadium är det väletablerat vad som menas med metaforen och den används i detta steg i det syfte som den skapades för. När det gäller metaforen Europas sjuke man är runt andra världskriget då det var väl känt att det fallna Osmanska riket var Europas sjuke man. Det tredje och sista steget i en metaforers livscykel är när den blir sedimenterad, metaforen kan då även kallas död. Att en metafor betraktas som död innebär att metaforen inte längre betyder det som den en gång betydde. Metaforens innebörd har blivit som ett Frankensteins monster med ett flertal olika tolkningar och innebörder. Metaforen är inte död i den bemärkelse att den har slutat användas; paradoxalt nog är det oftare det motsatta som är sant. En död metafor används mer än någonsin tidigare men meningen har blivit så förvrängd att det blir en kliché att använda metaforen. För Europas sjuke man inträffade detta någon gång under 1970-talet och framåt då den började förknippas med länder som har allt från ekonomiska svårigheter till, från och med 2020, dålig hantering av Covid-19.⁶

Mot bakgrund av att betydelsen av metaforen Europas sjuke man förskjutits sedan den började användas och att den idag används på ett sätt som inte överensstämmer med hur den definieras, syftar denna uppsats till att genomföra en metaforanalys av Europas sjuke man. Jag avser

⁴ Charteris-Black, Jonathan (2011). *Politicians and Rhetoric: The Persuasive Power of Metaphor*. Palgrave Macmillan. & Ortony, Andrew (1975). *Why Metaphors Are Necessary and Not Just Nice*. Educational Theory 25.1. 45-43.

⁵ Ortony, Andrew (1975). *Why Metaphors Are Necessary and Not Just Nice*.

⁶ Drulák, Petr (2006). Motion, Container and Equilibrium: Metaphors in the Discourse about European Integration. European Journal of International Relations 12.4. 499-531.

förklara varför metaforen Europas sjuke man bör betraktas som sedimenterad eller död. Jag avser även att belysa hur metaforen används i vår tid och förklara hur metaforens nutida användning skiljer sig från den rådande förklaringen av vad metaforen betyder. Jag avser att analysera metaforens användning från 2000-talet och framåt, då det är den period som är mest relevant för att kunna förklara metaforens användning i vår samtid utifrån källmaterialet, och utifrån detta föreslå en betydelse för metaforen som avseglar hur den används idag, som inte nödvändigtvis överensstämmer med hur den har blivit använd förr.

Frågeställning:

- Varför kan metaforen Europas sjuke man betraktas som död eller sedimenterad?
- Hur kan den nutida användningen av metaforen Europas sjuke man definieras?

För att besvara detta har jag utfört en metaforanalys där jag först analyserat hur metaforen Europas sjuke man används i modern tid för att beskriva EU och olika länder (geografiska områden), för att därefter analysera vad innebörden av metaforen är när den använts.

2. Teori och tidigare forskning

Jag att använda mig av tidigare forskning kring metaforer för att analysera metaforen Europas sjuke man. Det tillvägagångssättet jag har valt för att finna ett svar på frågeställningarna är att först presentera en övergripande redovisning om de sammanhang som metaforer används, för att därefter djupare beskriva olika klassifikationer av och teman hos metaforer.

För att motivera varför det är intressant och relevant att analysera metaforen Europas sjuke man tydliggör jag inledningsvis varför det är viktigt att analysera metaforer. Forskare såsom George Lakoff, Mark Johnson, Andrew Ortony med flera beskriver alla att metaforer är något som människor behöver använda sig av och detta har lett till att forskning kring metaforer ökat. Behovet av att använda sig av metaforer grundas inte i att få talet att bli finare eller att låta mer intellektuell eller poetisk. Anledningen till att människor behöver metaforer är att människans tankeprocess i stor utsträckning förlitar sig på och använder sig av metaforer. Även människans begreppssystem följer detta mönster, enligt George Lakoff och Mark Johnson.⁷ Tillsammans med Druláks teori om metaforers olika grad av sedimentering, som nämnts i inledningen, blir det således viktigt att uppdatera beskrivningar av metaforer för att de ska överensstämma med hur de de facto används. Drulák menar även att metaforernas livscykel till viss grad är relativ. Med detta menar han att en metafor kan anses vara i olika stadier för olika människor och att detta beror på människors förkunskaper kring en specifik metafor och hur ofta de har stött på metaforen tidigare.⁸ En metafor som en individ aldrig tidigare stött på kommer för individen vara en okonventionell metafor och kan därför kunna misstolkas till att vara titeln en bok eller en film och därav inte uppfattas som en metafor. En historiker kan se metaforen som konventionell och tänka att det syftar på det Osmanska rikets sista dagar, eftersom historikern förmodligen har stött på det Osmanska rikets fall och är bekant med att riket kallades Europas sjuke man. Någon med djupare kunskap av metaforen Europas sjuke man kan i sin tur betrakta metaforen för sedimenterad givet sin förståelse för hur metaforen har utvecklats och hur den används.

⁷ Lakoff, George & Johnson, Mark (1980). *Metaphors we live by*. Univ. of Chicago Press. Chicago.

⁸ Drulák, Petr (2006). *Motion, Container and Equilibrium: Metaphors in the Discourse about European Integration*. European Journal of International Relations 12.4. 499-531.

2.1 Container, metafor för metaforer

För att förstå utvecklingen av metaforen Europas sjuke man är det viktigt att förstå hur metaforer kan användas i sammanhang där länder beskrivs. Metaforer appliceras oftast på länder för att skapa en avskärmning från ett annat land eller fenomen, till exempel en migrationsvåg. I denna process förmänskligas landet ofta för att göra det mindre abstrakt och enklare att föreställa sig i förhållande till något abstrakt, såsom en migrationsvåg. Detta försök till att skärma av och förmänskliga länder syftar till att skapa större anknytning och förståelse hos mottagaren. För att lyckas med detta kan en så kallad container byggas upp av metaforen. När en metafor används som en container betyder det att det är en ontologisk metafor med förmågan att bevara något inom sig, metaforen ges alltså ett yttre och ett inre. Två exempel på hur en containermetafor kan se ut skulle vara ”Storbritannien måste skyddas från den sjukdom som är flyktingkrisen” och ”EU är ett hus där vi alla hör hemma”. Båda exemplen är containermetaforer, den första bygger upp Storbritannien som en mänsklig kropp som har ett inre som måste skyddas från det yttre hotet. Den andra målar upp EU som en gemenskap, ett hus där alla innanför är EU-medborgare och alla utanför är grannar. Metaforer med egenskapen hos en container används oftast på länder i politiska diskurser och debatter kring identitet.⁹

Anna Islentyeva fann även att de metaforer som förekommer mest i debatter kring identitet är containermetaforer. Islentyeva undersökte ett antal tidningar i sin artikel *The Europe of Scary Metaphors: The Voices of the British Right-Wing Press* och fann att en tredjedel av samtliga metaforer som användes var någon form av containermetafor.¹⁰ Dessa containermetaforer kan anta många olika former, men det vanligaste är att gestalta länder som något skört som måste skyddas eller som en mänsklig kropp. Marta Montagut och Charlotta Moragas-Fernández framhåller hur den spanska staten antog skepnaden av en container som var under attack från en kommande naturkatastrof. Det som den spanska staten omslöt var något som skulle skyddas från den annalkandes naturkatastrofen som var flyktingkrisen 2005.¹¹ Ett annat exempel är, som

⁹ Drulák, Petr (2006). *Motion, Container and Equilibrium: Metaphors in the Discourse about European Integration*. European Journal of International Relations 12.4. 499-531.

¹⁰ Islentyeva, Anna (2019). *The Europe of Scary Metaphors: The Voices of the British Right-Wing Press*. Zeitschrift Für Anglistik Und Amerikanistik 67.3. 209-29.

¹¹ Montagut, Marta & Moragas-Fernández, Charlotta M (2020). *The European Refugee Crisis Discourse in the Spanish Press: Mapping Humanization and Dehumanization Frames Through Metaphors*. International Journal of Communication, 14. 23.

Charteris-Black beskriver det, när särskilda politiker beskrev Storbritannien som en kropp som var tvungen att stå emot den sjukdom som var flyktingmigranterna under flyktingkrisen.¹²

Metaforer kan användas för att distansera det okända och göra det familjära tryggare, men även för att bekanta individer med något främmande. Anna Horlets förklarar i *Conceptualising Europe Through Metaphors: A Way to Identity Formation?* hur metaforer kan bidra till att människor relaterar till något som de inte har någon tidigare erfarenhet av. Horlets menar att metaforer kan användas för att skapa närhet till något som en individ tidigare ansett vara abstrakt eller främmande. Exemplet som Horlets använder sig av är EU, när hon menar att metaforer kan användas för att göra EU mer familjärt och med tiden skapa en positiv syn på EU bland EU:s medborgare.¹³ Metaforer kan alltså användas för att påverka människors syn på och tillhörighet till ett land eller ett samarbete som EU. Detta står dock i kontrast till Rainer Hülse, då han menar att metaforer enbart kan användas i ett retrospektivt sammanhang. Det som människor antar om framtiden är direkt kopplat till det förflutna, enligt Hülse. När det kommer till EU så menar Hülse att människan inte kan föreställa sig ett Europa utan nationer då det inte är något som vi har upplevt sedan nationer tillkom. Hülsses slutsats är att metaforer inte kan förändra människans syn på något som hen inte kan föreställa sig, utan enbart förstärka det som människan redan kan föreställa sig.¹⁴ Horlets menar däremot att resultatet påverkas av vilka metaforer som används och deras sammanhang när man vill få metaforer att påverka människans syn om något som är svårt att föreställa sig.¹⁵ Metaforer som förmänskligar det abstrakta är mycket effektivare i det här syftet än metaforer som inte har en förmänskligande egenskap. Både Horlets och Hülse gör dock gällande att metaforer kan ha en stor påverkan på hur människor uppfattar det som hen redan känner till.

Eftersom länder och nationer är något som redan är bekant för människor kan metaforer ha en stark påverkan på individens syn på och åsikter om olika länder. Ett problem som uppstår när det kommer till metaforer är att det är svårt att fastslå med säkerhet vad som menas med

¹² Charteris-Black, Jonathan (2006). *Britain as a Container: Immigration Metaphors in the 2005 Election Campaign*. *Discourse & Society* 17.5. 563-81.

¹³ Horlets, Anna (2003). *Conceptualising Europe Through Metaphors: A Way to Identity Formation?*. *Polish Sociological Review*. (141). 115-129. Hämtad 2021-10-01.

¹⁴ Hülse, Rainer (2006). *Imagine the EU: The Metaphorical Construction of a Supra-nationalist Identity*. *Journal of International Relations and Development*. 9.4: 396-421.

¹⁵ Horlets, Anna (2003). *Conceptualising Europe Through Metaphors: A Way to Identity Formation?*.

metaforen och hur den kommer uppfattas av mottagaren. Detta är inte ett lika stort problem för metaforen Europas sjuke man då det är en metafor som används för att förtydliga ett problem som ett geografiskt område redan har. Problem så som stagnerande ekonomi eller bristande sjukvård och konceptet av ett geografiskt område är inget svårföreställt och därav blir det inte omöjligt att analysera vad metaforen syftar på när den används. Eftersom metaforer effektivt kan användas för att påverka individers tankar och uppfattning bör metaforen Europas sjuke man revideras. Detta för att undvika att metaforen missförstås när den inte används för att beskriva ett lands fallerande ekonomi. Därav är mitt argument att det är viktigt att belysa hur Europas sjuke man används idag för att formulera en uppdaterad definition som överensstämmer med hur den används.

3. Metod och material

I följande del förklarar jag vilken metod jag har använt mig av i studien. Detta följs av en förklaring och motivering kring valet av mitt material och mina källor.

3.1 Metod

Undersökningsobjektet för denna uppsats är metaforen Europas sjuke man. Jag har i denna studie valt en kvalitativ ansats för att tolka materialet. Den kvalitativa undersökningen syftar till att analysera metaforen i det empiriska materialet för att sedan tolka vad metaforen kan ha för olika innebörder och applikationsområden. Detta leder mig till att använda metaforanalys som metod för att besvara min frågeställning.

Metaforanalysen grundar sig i att jag använder mig av en idéanalys där jag specifikt har studerat metaforen Europas sjuke man för att noggrant granska om vilka olika geografiska områden metaforen har använts. Jag lyfter fram det syfte författarna av källtexterna har när de använder sig av metaforen Europas sjuke man och för att göra detta har jag analyserat metaforen Europas sjuke man och uttolkat vad som menas med metaforen i den angivna källan.¹⁶ Därefter har jag delat in resultatet i två olika kategorier, den första är länder och EU medan den andra är kategorin teman. I länder och EU beskriver jag kortfattat hur metaforen används för att beskriva de olika geografiska områdena och i teman har jag vidare kategoriserat olika teman som begreppet kretsar kring, så som ekonomi, politik och sjukvård med flera. Därefter har jag vidare undersökt olika kopplingar som de olika betydelseerna har till varandra. På så vis har jag analyserat metaforen genom dess tre olika beståndsdelar som är ”Europas”, ”sjuke” och ”man”. Därefter har jag delat in de olika beståndsdelarna i olika teman, dessa olika teman berör de olika beståndsdelarna individuellt och har analyserats efter varandra. Den första av dessa tre beståndsdelar som behandlas är den andra, ”sjuke”, vilket betyder att beståndsdelarna inte behandlats i den ordningen de förekommer i metaforen då kunskap om den andra beståndsdel

¹⁶ Boréus, Kristina & Bergström, Göran (red.) (2018). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Fjärde [omarbetade och aktualiserade] upplagan. Studentlitteratur. Lund. 179-216

behövs för att tydligare kunna förstå sig på den första beståndsdel ”Europa”. Till sist behandlas den tredje beståndsdel ”man”.

Dessa teman som jag har delat in beståndsdelarna i har jag att skapa efter det empiriska materialet och tydliggör i analysen av källorna och dessa teman kommer därav inte baseras på någon tidigare teori om hur metaforen Europas sjuke man kan tematiseras. Jag har använt mig av metaforens beståndsdelar för att kunna dela upp metaforen och se hur de olika delarna kan skilja sig från källa till källa och för att tydligare beskriva de teman som berör metaforens tre delar. Vidare skiljer kategorierna länder och EU i längd i resultatet. Delen länder och EU i resultatet kommer bestå av de länder samt EU som jag har funnit att metaforen har blivit använd för att beskriva. Skillnaden i längd på delarna som behandlar de olika länderna och EU beror på det övriga materialet som jag har funnit men inte inkluderat i undersökningen gällande hur metaforen används för att beskriva ett specifikt geografiskt område varierar i hur de skiljer sig. Som ett exempel på hur denna variation kan se ut så har Italien en någorlunda stor variation där metaforen användes för att beskriva bland annat ekonomi och sjukvården medan metaforen enbart används för att beskriva ett fenomen igenom samtliga av de texter som jag fann som berör Portugal.

Totalt har 26 olika källor använts, de tre beståndsdelarna av metaforen Europas sjuke man har haft olika teman beroende på vilken källa som har analyserats. Vissa källor innehåller enbart ett tema per beståndsdel medan andra källor har flera teman per beståndsdel. I dessa fall finns det alltid ett eller två teman som är mer relevanta och tydligt framstående, dessa anser jag vara de primära eller sekundära teman som man kan finna i källorna. Sedan kan det finnas teman med mindre relevans än ett primärt eller sekundärt tema, dessa teman av mindre relevans har jag valt att kalla sub-tema och de är ofta beroende av ett primärt eller sekundärt tema. Den viktigaste beståndsdel att analysera teman utifrån blir den andra beståndsdel då den ser störst variation i de teman som berör den beståndsdel. Det finns totalt 11 olika individuella teman i de 26 källor som jag har behandlat i resultatdelen, dessa 11 teman har spridit ut sig i totalt 52 olika primära och sekundära teman med en fördelning på metaforens andra beståndsdel ”sjuke”.

För att utföra undersökningarna har jag avgränsat en tidsperiod att undersöka och satt kriterier på materialet som kan vara med i min korpus. Den tidsperiod som jag har valt att analysera är 2000-talet framåt då jag ämnade undersöka hur metaforen använts i vår samtid. Tidigare forskning har kortfattat berört europeisk identitet, men i den här studien har jag gjort en avgränsning och kommer inte behandla den europeiska identiteten.

För att tydligt kunna förklara kategoriseringarna och de olika teman som jag har funnit att metaforen använts för att symbolisera har jag skapat en tabell, där de geografiska områdena är indelade i rader och metaforens tre beståndsdelar i kolumner. Kolumnerna delas därav in som följer med beståndsdel 1, 2 och 3. De geografiska områdena presenteras i bokstavsordning, vilket är samma ordning som de presenteras i under resultaten.

Tabell 3.1 Översikt av resultatstruktur

Länder och EU	Beståndsdel 1: Vad är Europa	Beståndsdel 2: Sjukdom, det som har misslyckats	Beståndsdel 3: Vem/vad
EU			
Frankrike			
Grekland			
Italien			
Polen			
Portugal			
Skottland			
Storbritannien			
Turkiet			
Tyskland			

3.2 Material

I uppsatsen har akademisk litteratur använts för att redogöra för forskningen kring metaforer och olika teorier inom metaforforskning. I analysen av källmaterialet har jag inte skiljt på

akademiska källor och övriga källor. Jag har analyserat hur metaforen använts i källorna som ett samlat källmaterial – korpus – oavsett källans publiceringskanal. Urvalet av den akademiska litteratur som har använts för att redogöra för forskning kring metaforer och olika teorier inom metaforforskning har sökts via Scopus och Göteborgs Universitetsbibliotek. Därefter valde jag ut litteratur som generellt beskriver metafor som begrepp och teorier om metaforer. Den litteratur som behandlar andra specifika metaforer, dvs inte 'Europas sjuke man', har exkluderats. Vidare har litteratur om metaforanalys sökts ut för att stödja analysarbetet.

Det material jag använder för att besvara frågeställningen består av 26 olika skriftliga källor, som utgör min korpus, där metaforen Europas sjuke man används för att beskriva ett geografiskt område. Dessa källor är av följande sort:

- Akademiska böcker: 8
- Icke akademiska böcker: 2
- Artiklar i vetenskaplig tidskrift: 6
- Artiklar i nyhetspublikation: 10

För att söka källor använde jag mig av sökmotorerna Google och Google Ngram viewer, där jag använde mig av specifika sökord för varje sökmotor. På Google använde jag mig av följande sökord, 'Europas sjuke man' och 'The Sick Man of Europe' för att få träffar där hela uttrycket används. När sökandet skedde på Google adderade jag även de olika ländernas namn tillsammans med sökfrasen. Jag sökte alltså både efter 'The Sick Man of Europe Great Britain' och 'Great Britain The Sick man of Europe' när jag letade efter träffar för Storbritannien och liknande vad gäller övriga länder. I studien behandlas samtliga länder och geografiska områden som har kallats Europas sjuke man. För att identifiera källor via Ngram Viewer använde jag samma sökord men säkerställde att sökmotorn bortsåg från versaler, då Google Ngram Viewer är känslig för stavning och användning av versaler.

En problematisering kring sökmotorernas funktioner kan även göras. Googles sökmotor fungerar, enligt Googles utvecklare, på följande sätt: Google väljer ut de resultat som sökmotorn tror kommer vara mest intressanta för användaren som söker. Dessa resultat baseras på en algoritm som avgör det "bästa" resultatet för användaren med hjälp av olika faktorer som inkluderar bland annat språk, användarens geografiska plats, tidigare sökningar och

användarens hårdvara.¹⁷ För Google Ngram Viewer så går söktermen som användes genom en korpus som byggs upp av Google Books som sedan visa hur många gånger den sökta termen har använts i korpusen under perioden som eftersöks. Denna är, som tidigare nämnt, känslig för versaler.¹⁸ Detta leder till att jag inte har uttömt allt material som existerar gällande söktermen då jag har varit begränsad till sökmotorernas resultat. Urvalet av källorna till min korpus skedde genom att först granska resultaten från sökmotorerna var för sig. Detta skedde genom att jag gick in på varje länk för att läsa vad texterna handlade om och på så vis avgöra om de lämpade sig för min korpus eller ej. På både Googles sökmotor och Ngram Viewer så letade jag 10 sidor in innan jag gick vidare till nästa sökterm.

När källorna väl var funna och min korpus skulle skapas så använde jag mig av olika inkluderings- och exkluderingskriterier som var följande:

Inkluderingskriterier:

- 'Europas sjuke man' har använts i ett metaforsikt syfte
- 'Europas sjuke man' syftar på ett geografiskt område
- Källan är publicerad från år 2000 och framåt

Några av dessa källor som jag har valt ut är översatta till engelska från ett annat originalspråk. Detta medför en risk att någon detalj eller nyans har undgått översättarens förståelse vilket är något jag har fått ta i beaktande i min analys av källorna. De källor som är översatta från ett annat originalspråk har jag ägnat särskild uppmärksamhet och med bakgrund av att jag analyserar metaforens användning och inte översättning så betraktar jag källorna som representativa.

För att materialet ska representera hur metaforen behandlas i nutid har en kronologisk avgränsning gjorts. Källor publicerade från år 2000 har inkluderats i analysen. Vilken period som behandlas retrospektivt i materialet har inte avgränsats. En tematisk avgränsning har däremot gjorts så till vida att metaforens användning om det Osmanska riket exkluderas då

¹⁷ Google (2022). *The basics of how search works*. Developers support. Hämtad 2022-02-05.

¹⁸ Google Books (2022). *How does Ngram Viewer work?*. Hämtad 2022-02-05.

syftet med studien är att undersöka metaforens förändring efter det att den syftade på det Osmanska riket.¹⁹

Det funktionella källbegreppet syftar på att alla källor kan betraktas som lämpliga eller olämpliga beroende på vilken fråga som ställs källmaterialet. Eftersom de frågor jag har valt att ställa till källorna berör källornas användning av en specifik metafor har jag inte förhållit mig till om det som källorna förmedlar är korrekt då det inte är budskapet i sig hos texterna som jag analyserar. Det övergripande innehållet i källtexterna har således inte varit av primär betydelse och utöver det som direkt och indirekt angränsar metaforen. Däremot har jag kritiskt granskat de delar som berör metaforens användning för att tolka vad som avses i de olika källtexterna när metaforen Europas sjuke man används.

¹⁹ Boréus, Kristina & Bergström, Göran (red.) (2018). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund. 179-216

4. Resultat

Resultatet är uppdelat i två underrubriker, den första är de olika geografiska områden som blir kallade för Europas sjuke man och den andra är den tematiska innebörden av metaforen. Resultatet är strukturerat på följande vis för att först kunna belysa hur metaforen används för att sedan analysera innebörden av användningarna. De geografiska områdena presenteras i bokstavsordning.

4.1 Länder och EU

I den följande delen kommer metaforens användning i relation till nio olika nationer och EU undersökas. När Storbritannien blir omnämnt inkluderas Skottland, men Skottland kommer även behandlas separat. Totalt har 10 geografiska områden har undersökts. Mängden text varierar mellan de olika geografiska områdena, vilket beror på i vilken utsträckning metaforen avvänts för respektive område. Exempelvis används metaforen Europas sjuke man för att beskriva fler problem i Italien än i Portugal, varför stycket som behandlar Italien är längre än stycket om Portugal.

4.1.1 Europa

En användning av metaforen Europas sjuke man, som vid första anblick ter sig okonventionell, är när Europa eller EU kallas för Europas sjuke man. Kontinentens åldrande befolkning, minskande födelsetal, och den procentuella minskningen i förhållande till världsbefolkningen leder till att Europas globala roll stagnerar. Detta tillsammans med det generellt sett bra sociala skyddsnet som finns i Europa och en generellt sett dåliga integrationspolitik leder till att Europas befolkning kommer bestå av gamla, unga och utomeuropeiska invandrare som inte har integrerats i de europeiska samhällena. Dessa problem kommer till sist leda till att befolkningen känner mindre tillhörighet till Europa som kan kulminera i att den europeiska identiteten dör ut.²⁰ Vidare skriver nästa källa hur EU lider av att EU-medborgare känner mindre och mindre tillhörighet till EU. EU-nationalismen minskar tillsammans med tilliten till samarbetets positiva inverkan på de individuella ländernas ekonomi. Tyskland är det enda land som fullt ut stödjer

²⁰ Mathewes, Charles T (2010). *The republic of grace: Augustinian thoughts for dark times*, Eerdmans. Grand Rapids. Mich.

att lämna över mer ekonomisk och beslutsfattande makt till EU, medan övriga nationer är emot förslaget.²¹

4.1.2 Frankrike

När Frankrike har beskrivits som Europas sjuke man har det främst varit av den politiska och ekonomiska eliten, enligt Dennis L. Bark. Olika problem har uppstått då den franska staten inte har anpassat sig fullt ut för att klara av den ökande globaliseringen och det allt mer detaljerade samarbetet med EU. Detta har lett till att den homogena gruppen som har stort inflytande i Frankrike har kallat staten för Europas sjuke man samtidigt som de gör väldigt lite för att ändra på det.²² *The Guardian* har även publicerat en artikel om Frankrike där landet kallas för Europas sjuke man. Denna syftade inte på landets elit, utan på den låga tillväxten, växande arbetslösheten, låga produktiviteten och de höga skatterna. Metaforen får här en rent ekonomisk betydelse. Frankrikes ekonomiska läge likställs med det som Storbritannien hade under 1970-talet. Den ser även globaliseringen som en nackdel för Frankrike då den låga produktionen av varor leder till att Frankrike har svårt att konkurrera med andra nationer, både inom och utanför EU:s gränser.²³ Frankrike har även blivit kallad för Europas sjuke man 2018 av Polens dåvarande utrikesminister Jacek Czaputowicz, som dels syftade på den politiska osämjan som hade uppstått i Frankrike men även på de terrorattacker som hade skett.²⁴

4.1.3 Grekland

Grekland har inte lyckats återhämta sig från eurokrisen 2008, vilket har lett till att småföretagare har fått slå igen sina företag, enligt *BBC*. Detta har lett till att många grekiska invånare ha avstått från att söka sjukvård av ekonomiska skäl, något som inte har blivit bättre av att de offentliga utgifterna till sjukvården har minskat med 40% och att sjukhusen redan innan dessa budgetnedskärningar var underbemannade. Att sjukvården får mindre pengar har även lett till att sjukhusens resurser har minskat och försämrats.²⁵ *The Motley Fool* skriver hur en stor statsskuld, försämrad ekonomi och ökande arbetslöshetssiffror betydde att investerare

²¹ Stokes, Bruce. (2013) *The New Sick Man of Europe*. Washington, DC. Pew Research Center.

²² Bark, Dennis L. (red.) (1997). *Reflections on Europe*. Hoover Institution Press. Stanford. Calif.

²³ Elliott, Larry (2014). *France: the new sick man of Europe*. The Guardian. Hämtad 2021-10-15.

²⁴ France24(2018). *France 'the sick man of Europe': Polish foreign minister*. France24. Hämtad 2021-10-15.

²⁵ Carassava, Anthee (2011). *Euro crisis: Why Greece is the sick man of Europe*. BBC. Hämtad 2021-10-15.

skulle hålla sig borta ifrån "the sickest country in Europe". Stora företag flydde landet och omplacerade sig i andra länder för att säkra sina tillgångar, vilket enbart förvärrade situationen för Grekland.²⁶ Stephen Beard håller däremot inte med om att Grekland förtjänar öknamnet: "Greece no longer the 'sick man of Europe,' emerging almost unscathed from COVID-19" skriver han i *Marketplace*. Beard menar att Grekland inte längre bör anses vara Europas sjuke man eftersom att landet klarade sig bättre än många andra europeiska stater under Covid-19-pandemin. Att Grekland kunde lyckas så väl med hanteringen av Covid-19 beror delvis på att den grekiska staten var väldigt snabb med de åtgärder de ansåg nödvändiga för att förhindra smittspridningen. Grekland visste att deras försvagade sjukvård inte skulle klara av en stor smittspridning och befolkningen tog detta hot på allvar. Ytterligare en anledning är kulturellt betingad, det är fortfarande många äldre som bor under samma tak med sin familj. Eftersom familjen har väldigt stor betydelse i Grekland är de yngre generationerna försiktiga och försöker till en stor grad skydda de äldre som de lever med genom att undvika att sprida smittan vidare.²⁷

4.1.4 Italien

Italien var ett av de första länderna efter det Osmanska riket som beskrevs med metaforen Europas sjuke man. Det förmodligen mest välkända exemplet på när Italien kallas det är när tidningen *The Economist* år 2005 stämplade Italien som Europas sjuke man när det talades om landets ekonomi.²⁸ Italien möttes av stora ekonomiska, politiska och kulturella motgångar under efterkrigstiden som gjorde att landet fick öknamnet. Italiens regering var ett lappverk av olika partier som ständigt kollapsade, för att sedan formas om med samma män i nya poster. Detta ledde till att landet hade 63 olika regeringar under 64 år. Detta menar Vetri Nathan, i sin bok från 2007 *Marvelous Bodies: Italy's New Migrant Cinema*, är anledningen till att Italien kallades för Europas sjuke man under efterkrigstiden. Metaforen används alltså här för att beskriva ett land som har hamnat bakom övriga länder i Central- och Västeuropa ekonomiskt, politiskt, rättsväsendemässigt och kulturellt.²⁹ Andrea Mammone och Giuseppe Veltri syftar på liknande anledningar som Nathan när de använder sig av metaforen Europas sjuke man år 2010

²⁶ Caroll, Dan (2012). *Greece: The Sick Man of Europe*. The Motley Fool. Hämtad 2021-10-15.

²⁷ Beard, Stephen (2020). *Greece no longer the "sick man of Europe," emerging almost unscathed from COVID-19*. Marketplace. Hämtad 2021-10-15.

²⁸ The Economist(2005). *The real sick man of Europe*. The Economist. Hämtad 2021-10-15.

²⁹ Nathan, Vetri (2017). *Marvelous bodies: Italy's new migrant cinema [Elektronisk resurs]*. Hämtad 2021-10-05.

för att beskriva Italien efter 2000-talet och framåt. Mammone och Veltri skiljer sig lite ifrån Nathan i att de går in mer i detalj och beskriver de sociala problemen som ytterligare en anledning. Italien har historiskt sett en väldigt svag nationalitetskänsla och förtroende för politiker. Allt detta leder till att de socioekonomiska klyftorna inte minskar och att de regionala ekonomiska och socioekonomiska skillnaderna förblir stora. Detta har även lett till att Italien fastnade mellan att behöva moderniseras och rädslan för att förlora de lokala privilegierna som de rikare regionerna åtnjuter.³⁰

Boken *Politics in Europe* av Donald Hancock et al. från 2018 går mera specificerat in på hur, utöver de anledningar som tidigare nämnts, Italien kallades för Europas sjuke man för att det italienska kommunistpartiet var så extremt och delat. Det som huvudsakligen urskiljer *Politics in Europe* ifrån de tidigare är hur Hancock et al. påstår att Italien aldrig var Europas sjuke man eftersom Italien genomgick en omvandling ifrån att tidigare ha varit en fascistisk diktatur till att bli en demokrati.³¹ Det som skiljer sig mest ifrån övriga källor när det kommer till Italien är Giulia Vicentinis artikel. Här hänvisar Vicentini till när tidningen *Economist* använde metaforen för att beskriva Italien, vilket betyder att metaforen delvis får samma innebörd här som när *The Economist* använde sig av metaforen. Vicentini gör även en vad hon kallar för en bokstavlig tolkning av ordet ”sick”. Här hänvisar Vicentini till hur Italien var det första landet i Europa som fick ett stort utbrott av Covid-19. Hon beskriver ytterligare hur de tidigare ekonomiska problemen ledde till att sjukvården inte var i ett skick för att kunna hantera pandemin. Det politiska agerandet och den sociala responsen från de italienska medborgarna var däremot något som beskrivs som oväntat. Den italienska befolkningen beskrivs som att ha fått en större nationalistisk tillhörighet, vilket ledde till att de restriktionerna och riktlinjerna som staten gick ut med följdes. Detta räckte dock inte för att motverka de politiska, socioekonomiska och ekonomiska problem som redan hade drabbat Italien och Vicentini beskriver hur detta blev tydligt när den andra vågen kom och det italienska samhället inte kunde anpassa sig.³²

³⁰ Mammone, Andrea & Veltri, Giuseppe A. (red.) (2010). *Italy today: the sick man of Europe*. Routledge. London.

³¹ Hancock, M. Donald. White, Stephen (2015). *Politics in Europe*. Sixth Edition. CQ Press. Washington. D.C. 445-447.

³² Vicentini, Giulia & Galanti, Maria T (2021). *Italy, the Sick Man of Europe: Policy Response, Experts and Public Opinion in the First Phase of Covid-19*. South European Society and Politics.

4.1.5 Polen

Polen sågs länge som en förebild för andra länder när det kom till hur ett land skulle integreras i EU. Detta ändrades dock efter 2015 när det fokus som hade lagts på integration till EU i den polska utrikespolitiken mer öppet började ifrågasättas i den polska riksdagen. Efter regeringsskiftet ändrades den polska utrikespolitiken helt och landet fokuserade inte längre på att integreras i EU. Efter det har Polen blivit kallad för Europas sjuke man när det talas om Polens relation till EU.³³ Ett annat sammanhang som Polen har blivit kallad för Europas sjuke man är när det kommer till Polens historia. Polen har ett så kallat skelett i garderoben, nämligen förintelsen. Förintelsen är ett väldigt kontroversiellt ämne i Polen att diskutera, inte minst bland historiker. Joanna Tokarska-Bakir menar att polska historiker inte är benägna att göra en kritisk granskning av Polens roll under förintelsen och många tar avstånd ifrån att beröra ämnet.³⁴

4.1.6 Portugal

Eureporter kallar Portugal för Europas sjuke man när de talar om perioden mellan 1995–2001 då landets befolkning hade problem med privatekonomin och hushållsskulderna var ovanligt höga. Liknande problem gällde även för Portugals nationalekonomi som ledde till att landet vände sig till både EU och IMF för hjälp. *Eureporter* publicerade en artikel den 7 maj 2021 där de spekulerar i att Portugal riskerar att återigen bli kallad vid öknamnet inom en snar framtid. Detta spekulerar de om för att Covid-19-pandemin har lett till att arbetslösheten har ökat samtidigt som turismen, som är viktig för landets ekonomi, har minskat.³⁵

4.1.7 Skottland

Om vi tittar på de olika kungadömena inom Storbritannien separat så har Skottland specifikt pekats ut som Europas sjuke man. Detta är för att Skottland lider av högre icke naturliga dödstal än övriga västerländska europeiska stater. Skottlands dödsiffror inom alkoholrelaterade dödsfall, dödsfall till följd av våld och självmord ökar snabbare än i övriga Storbritannien. Att

³³ Zuba, Krzysztof (2021). *From the poster boy of Europeanization to the sick man of Europe: thirty years (1990–2019) of Poland's European policy*. *European Politics and Society*. 22:3, 394-409.

³⁴ Tokarska-Bakir, Joanna (2003). *Poland as the sick man of Europe?*. *Transit*. *Transit Eurozine*. Hämtad 2021-10-05.

³⁵ Stevens, Colin (2021). *Is Portugal in danger of returning to being the 'sick man' of Europe?*. *Eureporter*. Hämtad 2021-10-15.

dessa siffror ökar blir mer oroväckande när det tas i beaktning att Skottland redan innan ökningen låg i toppen med flest onaturliga dödsfall i Storbritannien. Artikeln placerar Skottlands dödstal mellan de västerländska och österländska staterna då de är flera än de västerländska samtidigt som de inte är lika höga som i de forna kommuniststaterna.³⁶ Tidningen *The Herald* skriver även om hur Skottland förmodligen inte kommer att bli av med öknamnet någon gång snart. Under Covid-19-pandemin och de restriktioner som Skottlands befolkning levde med så utvecklade 4 av 5 personer en ohälsosammare livsstil som de behöll efter att restriktionerna lättades. Rökning, högre alkoholkonsumtion och en ökning i fetma hos befolkningen har lett till att en större del av befolkningen förmodligen kommer motionera och röra på sig mindre än vad de gjorde innan pandemin. Av dessa anledningar anser författaren till artikeln att Skottland har blivit ohälsosammare än någonsin tidigare.³⁷

4.1.8 Storbritannien

Under 2017 beskrev en författare med pseudonymen ”Cato the Younger” hur det under 1960–70-talen inte var så ovanligt att stöta på metaforen ”the Sick Man of Europe” när det talades om Storbritannien. Landet var mitt i en svår ekonomisk period och kämpade för att komma med i den europeiska ekonomiska gemenskapen (EEC), som senare skulle utvecklas till EU, i hopp om att rivstarta ekonomin med hjälp av handel. Börskrascher och osäkra oljepriser var enbart två av de många problem som utgjorde en stor ansträngning på den brittiska ekonomin. Efter att Storbritannien gick med i EEC lyckades landet bli en stor kulturell, ekonomisk och politisk aktör inom världspolitiken. Detta ledde till att Storbritannien inte längre ansågs vara Europas sjuke man enligt ”Cato the Younger”.³⁸ Manuel Schiffler använder metaforen för att syfta på de ekonomiska svårigheter som var anledningarna till att Storbritannien kallades för Europas sjuke man under 70-talet, men en något annorlunda parallell dras. Schiffler menar att den dåliga ekonomin inte gjorde något för att förbättra den dåliga vattenhantering som Storbritannien led av med problem som dåliga rör och ineffektiva lösningar på avfallsvatten. Metaforen syftar här främst på de ekonomiska problemen som Storbritannien led av men den ekonomiska aspekten

³⁶ McCartney, Gerry. Walsh, David. Whyte, Bruce. Collins, Chik (2012). *Has Scotland always been the 'sick man' of Europe? An observational study from 1855 to 2006*. European Journal of Public Health. Volume 22. Issue 6. Pages 756–760.

³⁷ Williams, Martin (2020). *Fears Scotland's 'sick man of Europe' tag won't shift as four in five turn to 'harmful' lockdown habits*. The Herald. Scotland. Hämtad 2021-10-05.

³⁸ 'Cato the Younger' (2017). *Guilty Men Brexit Edition*. Biteback Publishing. London. Kap. 3.

används för att stärka det som nämns gällande avlopp och vattenledningar vilket gör det till en underliggande mening hos metaforen blir vattenhantering.³⁹

När det kommer till sjukvård och folkhälsa har Storbritannien även blivit kallad för Europas sjuke man, då Storbritanniens befolkning lider av en ovanligt stor andel av långvariga hälsoproblem i förhållande till övriga EU. Dennis Nickson skriver att det har uppstått en debatt om man ska anse att Storbritannien är Europas sjuke man eftersom 20.4% av alla som arbetar lider av långvariga hälsoproblem. Metaforen har en svag ekonomisk anknytning i Nicksons artikel, denna anknytning görs när Nickson beskriver hur det är relativt få sjukskrivna i förhållande till hur många det är som lider av långvariga hälsoproblem eller sjukdomar. Detta är en följd av den ekonomi som arbetarna har då de inte har råd att ta för många sjukdagar. Den ekonomiska innebörden blir därav beroende av den folkhälsliga innebörden.⁴⁰ Storbritannien blev även kallat för Europas sjuke man av en representant från Kina under Covid-19-pandemin i förhållande till den nya Covid-varianten som först upptäcktes i Storbritannien.⁴¹ Vidare publicerade tidningen *The Guardian* en artikel som berörde en medicinsk studie som visar på att Storbritannien inte var förberett på att hantera utbrottet av Covid-19. Den låga ökningen på medellivslängden för kvinnor och män i Storbritannien i förhållande till övriga västerländska stater i Europa är en av anledningarna till att *The Guardian* skriver ”Alarming new data shows the UK was the ‘sick man’ of Europe even before Covid”.⁴²

4.1.9 Turkiet

Att Turkiet har kallats för Europas sjuke man är som tidigare nämnts inget nytt. I detta fall så är det däremot i ett mer okonventionellt sammanhang. Turkiet här beskrivits med metaforen Europas sjuke man så sent som 2018 och används för att beskriva Turkiets valutakris och hur landets relationer till både EU och NATO har försämrats under Erdoğan's styre. Metaforen

³⁹ Schiffler, Manuel (2015). *Water, Politics and Money: A Reality Check on Privatization*. Springer International Publishing. Cham. Pages 64-65.

⁴⁰ Nickson, Dennis (2013) *Human Resource Management for Hospitality, Tourism and Events*. Butterworth-Heinemann. Oxford. Kap. 11.

⁴¹ Hollaway, Henry (2020). *VIRAL GOAD Fury as China mocks Britain as ‘sick man of Europe’ over mutant Covid after THEY plagued the world with coronavirus*. The Sun. Hämtad 2021-10-05.

⁴² Horton, Richard (2020). *Alarming new data shows the UK was the ‘sick man’ of Europe even before Covid*. The Guardian. Hämtad 2020-10-05.

hänvisar specifikt till det historiska arvet som landet har med metaforen då Turkiet inte är en del av EU som metaforen oftast förhåller sig till.⁴³

4.1.10 Tyskland

Tyskland har även kallats för Europas sjuke man, vilket kanske inte kommer som en överraskning för de ekonomer som har studerat Tysklands ekonomi under en länge tid. Den första källan är skriven av Stephen Padgett et al. från 2014 där de kallar Tyskland för Europas sjuke man i förhållande till den höga arbetslösheten och låga tillväxten som hade drabbat Tyskland under 2003. Denna ekonomiska motgång förstärktes av en politisk inre splittring som ledde till att inga ekonomiska beslut kunde fattas. Välfärden stagnerade och alla dessa anledningar har gjort det passande att använda metaforen Europas sjuke man för att beskriva Tyskland runt år 2003, enligt Padgett et al.⁴⁴ Caroline Y. Robertson-von Trotha skriver däremot år 2018 hur Tyskland under återföreningen av Väst- och Östtyskland efter Berlinmurens fall bör betraktas som Europas sjuke man. Robertson-von Trotha syftar på ekonomiska svårigheter och en splittrad politik som försvagade Tyskland som anledningarna till varför Tyskland bör anses vara Europas sjuke man innan landet lyckades bli en ekonomisk jätte.⁴⁵

4.2 Teman

För att kunna förstå vad som menas med metaforen Europas sjuke man har jag analyserat metaforens i delar. Inledningsvis visar jag vad som menas med den andra beståndsdel ”sjuke” i metaforen Europas sjuke man. Enligt den rådande förklaringen syftar ordet på ekonomiskt förfall eller svårigheter. Redan efter en kortfattad sammanfattning av hur begreppet används för att beskriva de olika länderna blir det tydligt att detta inte stämmer överens med hur metaforen används nuförtiden. De olika tematiska indelningarna som gjorts för att belysa vad ”sjuke” symboliserar är ekonomisk, politisk, folkhälsa, kulturell, sociala, historisk, integration, socioekonomisk, rättsväsende, internationella relationer (IR) och till sist infrastruktur. Den andra beståndsdel som jag behandlar är metaforens första del ”Europas” som enligt den

⁴³ Fischer, Joschka (2018). *The Sick Man of Europe Returns*. Project Syndicate. Hämtad 2020-10-05.

⁴⁴ Padgett, Stephen. Paterson, William E. Zohnh Fer, Reimut (2014). *Developments in German Politics 4*. [Elektronisk resurs]. Sid. 2–4. Hämtad 2021-10-05.

⁴⁵ Robertson-Von Trotha, Caroline Y (2018). *NationEUrope: The Polarised Solidarity Community*. Nomos Verlag. Baden-Baden. Sid. 36-40.

rådande definitionen syftar på Europa. Detta är inte fel i en strikt mening men det är inte heller en tillräckligt precis beskrivning av vad som ordet syftar på idag. Vad menas med Europa? Denna fråga är ytterst relevant för att kunna förklara metaforens användning. Efter att ha gått igenom källorna har jag kommit fram till att "Europa" syftar på en av tre saker. Det första är det geografiska området Europa som går från Norra ishavet i norr, Atlanten i väst, Medelhavet i söder, Uralbergen i öster och Bosporen i sydost. Det andra är de mera ekonomiskt och demokratiskt utvecklade västerländska europeiska staterna så som Frankrike, Tyskland och Storbritannien. Den sista betydelsen är EU. Det blir här viktigt att urskilja vilket Europa det är som metaforen förhåller sig till för att undvika missförstånd om hur metaforen används. Den tredje beståndsdel av metaforen är "man". Den kan till ytan ses som en självklarhet, ordet "man" används för att syfta på ett land i hopp om att förmänskliga landet för att skapa en starkare emotionell anknytning hos läsaren som oftast är målet med att förmänskliga länder med hjälp av metaforer⁴⁶. Detta stämmer överens med den vanligaste betydelsen av metaforen. Men återigen stämmer det inte överens med hur metaforen används i nutid. Den andra beståndsdel syftar oftast på ett land men kan även syfta på en union. Så är fallet för Storbritannien och EU, även om det förstnämnda anses vara både en suverän stat och en union. Detta leder till att "man" syftar på staten, befolkningen eller båda inom ett specifikt geografiskt område.

⁴⁶ Lakoff, George & Johnson, Mark. *Metaphors we live by*. 1980. Univ. of Chicago Press.

5. Analys

Som tidigare nämnts i teoridelen finns det många fördelar med att applicera mänskliga förmågor till ett land när man talar om det, exempelvis för att få mottagaren av budskapet att lättare kunna relatera till budskapets mening.⁴⁷ Metaforen Europas sjuke man gör precis detta för att måla upp en bild av en gammal sjuk man i sin säng, fysiskt passiv, vilket automatiskt skapar en motbild av en frisk man som är pigg och fysiskt aktiv. Metaforen hjälper till att tydligt förmedla hur ett land inte längre kan mäta sig med andra länder. Det är här viktigt att förstå att även om metaforen syftar på ett specifikt land i det sammanhanget som det används så blir det precis som bilden av den sjuke och den friske mannen i relation till något annat. Jämförelse blir metaforens hjärta. Vi kan tydligt utläsa från källorna att alla olika betydelser jämförs med samma saker. Att Frankrike skulle vara Europas sjuke man när det kommer till landets ekonomi är inte i förhållande till Ungern eller Grekland men däremot är Frankrikes ekonomi dålig i jämförelse med Tysklands ekonomi.

Metaforen fungerar även som en container i två olika avseenden. Det första av dessa är att landet i fråga blir en kropp. Denna kropp omsluter de viktiga organ som är statsapparaten och de olika celler som är invånarna. När kroppen möter tillräckligt mycket motgång blir den sjuk och kan därav inte längre fungera som den ska.⁴⁸ Den andra containerförmågan som metaforen får är i avseendet att Europa ringas in som en gemenskap där denna europeiska gemenskap bildas av gränser som avskärmar alla som inte är en del av det. Återigen är det här viktigt att för varje gång metaforen används definiera vad som avses med Europa för att kunna definiera denna gemenskap. På så vis blir det även möjligt att avläsa om denna gemenskap är inkluderande eller exkluderande.

Det är inte svårt att förstå varför metaforen Europas sjuke man har en negativ betydelse. Som tidigare nämnts så målar den upp en bild av en sjuklig äldre man. Metaforen används oftast för att påpeka brister och göra det så tydligt som möjligt att förstå varför det är något som går dåligt. Men metaforen går även att använda i ett mer offensivt syfte, som ett skällsord med syfte att

⁴⁷ Ortony, Andrew (1975). *Why Metaphors Are Necessary and Not Just Nice*. Educational Theory 25.1. 45-43.

⁴⁸ Charteris-Black, Jonathan (2006). *Britain as a Container: Immigration Metaphors in the 2005 Election Campaign*. Discourse & Society 17.5. 563-81.

smutskasta mottagaren. När detta sker är det oftast representanter från ett annat land som utför en sådan attack. Så är fallet med Kinas attack mot Storbritannien gällande Covid-19 och Polens attack mot Frankrike gällande Frankrikes regerings oförmåga till politisk enighet och att skydda landet från terrorism. Det går även att påstå att varje gång metaforen används i negativt syfte så är det en form av attack. Det är däremot inte av samma vikt när en författare skriver en artikel om varför ett land bör anses som Europas sjuke man följt av en förklaring av problemet som det syftas på. Det blir snarare ett försök till att upplysa läsaren om de problem som finns i landet i fråga. Däremot om en representant ifrån ett land, till exempel Polen, kallar ett annat land som Frankrike för Europas sjuke man så är det direkt riktat mot Frankrike som mottagare. Där blir inte de uttänkta mottagarna de som i vanliga fall skulle läst den skrift som publiceras av författaren som nu skriver om varför Frankrike är Europas sjuke man. Däremot var den uttänkta mottagaren av Polens attack mot Frankrike den franska staten. Därav blir metaforens användning av den polska utrikesministern direkt avsedd att smutskasta den franska staten på ett sätt som metaforen vanligtvis inte används.

Nu när jag har gått igenom hur metaforen används för att attackera ett annat land så ska jag gå igenom det motsatta. I Greklands fall så har metaforen Europas sjuke man blivit använd för att belysa något positivt genom att hänvisa till Grekland som Europas sjuke man när det kommer till ekonomin men inte sjukvården. När Grekland kallas för Europas sjuke man så är det i vanliga fall i förhållande till landets stagnerande ekonomi. I detta avseende är det inget positivt men denna ekonomiska stämpel ville *Marketplace* avskaffa då Greklands covid-19 hantering var över standarden inom EU. Detta försök skiftar även metaforens innebörd mera direkt ifrån ekonomiskt till att innefatta både ekonomi och sjukvård. Detta tyder på att metaforen kan agera tvärtematiskt och avlägsna en tematisk ”sjukdom” med hjälp av att ett annat tema lyckas bra.

Greklands sjukvård klarade sig så pass bra att de ekonomiska problemen inte längre är av samma vikt. Det tyder på att man kan avskaffa metaforens antydning på ett geografiskt område utan att behöva förbättra det som metaforen syftade på. Är ni Europas sjuke man för att ni har problem med ekonomin? Lyckas bra under en pandemi så är ni inte längre den Sjuke mannen. Vidare går det att se hur det går att försöka ogiltigförklara den stämpeln som har satts på ett geografiskt område. I Italiens fall argumenterar Hancock et al. för att det inte är rimligt att

hänvisa till Italien under efterkrigstiden som Europas sjuke man då landet genomgick en transformation. Detta tyder på att en förvandling eller transformation av, i Italiens fall, hela statens struktur möjliggör ett undantag från den negativa stämpeln som metaforen medför. Däremot om vi tittar på hur Robertson-von Trotha beskriver Tyskland under föreningen av Öst- och Västtyskland sker det inget sådant undantag trots de många likheter som finns med Italiens fall. Dessa två exempel är ett försök till att avskaffa metaforen ifrån ett geografiskt område och tyder på att det är möjligt att ta bort stämpeln retrospektivt eller om en annan mera aktuell kris inträffar som skiftar fokus ifrån det förra ämnet.

Något som är intressant att se är hur metaforen har skiftat under en senare period till att få en mera bokstavlig innebörd. Europas sjuke man är det geografiska området som har det kämpigt med sin sjukvård. Detta tycks vara delvis i förhållande till den rådande pandemin som har drabbat världen men det finns även tidigare fall då Storbritannien eller Skottland kallades för den sjuke mannen när det talades om sjukvårdsrelaterade ämnen. Detta skifte tyder på två olika grader av sedimentering av metaforen samtidigt. Som tidigare nämnts i avsnittet om tidigare forskning menar Durlák att metaforer kan upplevas vara i olika stadier av sedimentering beroende på vem det är som tolkar metaforen.⁴⁹ När metaforen Europas sjuke man används för att beskriva sjukvården är det möjligt att personen som använder sig av metaforen inte är fullt medveten av dess innebörd, författaren ser metaforen som en okonventionell metafor utan att vara medveten om det. Detta leder sedan till att metaforen tydligare kan ses som sedimenterad. Problem uppstår däremot om argumentet att en omedveten felanvändning av metaforen, så som jag beskrev det, inte leder till att metaforens innebörd expanderar. Ett exempel på detta skulle vara om en person som inte förstår bättre skulle kalla en bil för ett hus, detta betyder inte att de föremål som är bilar nu även kan kallas för hus. Det som skiljer dessa två fallen åt är dock tillräckligt för att hävda att de gånger som metaforen används bokstavligt talat för att beskriva sjukvård vidareutvecklar metaforens användning och betydelse även om den skulle vara oavsiktlig. Metaforer är nämligen inget materiellt objekt och de är i sin natur svårare att tolka än ord och uttryck med bokstavlig mening. Dessutom så har metaforen Europas sjuke man medvetet blivit använd för att få en mera bokstavlig betydelse så som det har gjorts för att beskriva Grekland. Därav bör de fallen då metaforen kan ha omedvetet blivit använd med en

⁴⁹ Durlák, Petr (2006). Motion, Container and Equilibrium: Metaphors in the Discourse about European Integration. *European Journal of International Relations* 12.4. 499-531.

mera bokstavlig betydelse ses som tillräckliga för att ha hjälpt till att förskjuta metaforens innebörd ytterligare ifrån vad den ursprungligen var. Den andra beståndsdelen kan kortas ner och beskrivas som det problem som det geografiska området kämpar med.

Fördelningen av teman som går att finna i beståndsdelarna ser ut som följande. 16 källor hade en primär eller sekundär ekonomisk betydelse, ytterligare två andra källor hade en ekonomisk betydelse som sub-tema. 11 källor hade en primär eller sekundär politisk betydelse med en ytterligare två källor som hade en politisk betydelse som sub-tema. Detta följs av 7 källor där sjukvård var en primär eller sekundär betydelse. Efter det så är det 6 källor som har en primär eller sekundär kulturell betydelse. Följt av 3 källor med en samhällsocial betydelse som primär eller sekundär och med samhällsocial betydelse som sub-tema. Näst kommer historia, integration, socioekonomisk och sist juridik som alla har 2 källor var där de har primär eller sekundär betydelse. Internationella relationer omnämns 1 gång med primär eller sekundär betydelse och vatteninfrastruktur omnämns 1 gång där betydelsen är ett sub-tema till en annan primär betydelse.

Det lämpar sig nu att djupare analysera den första beståndsdelen av metaforen Europas sjuke man och sätta den i förhållande till metaforens jämförande natur. Beståndsdelen Europa förhåller sig till en gemenskap som skapas av metaforens användning. Detta betyder inte att metaforen avser att skapa eller vidareutveckla en gemenskap men likaså bildas en gemenskap i förhållande till metaforen. Jämförandet förstärker detta genom att placera landet som kallas för Europas sjuke man i kontrast till de övriga länderna i gemenskapen. Tillsammans med den första av metaforens tre beståndsdelar blir jämförandet inte längre en enskild jämförelse. Frankrike kanske jämförs med Polen men den gemenskap som skapas av den första beståndsdelen gör så att Polen inte står ensam som motpol till Frankrike. Den gemenskapen som skapas är beroende av det som den första beståndsdelen syftar på. Gemenskapen kan både skapas för att syfta på att inkludera det geografiska området som blir Europas sjuke man men den kan också skapas för att exkludera det geografiska området. När det kommer till den inkluderande gemenskapen syftar den första beståndsdelen, Europa, i Europas sjuke man på de mera utvecklade västerländska europeiska staterna. Denna gemenskap blir en exklusiv gemenskap som tyder på att ett geografiskt område ligger sämst till utav de bästa inom det specifika ”Europa” som metaforen används för att beskriva. I de fallen då den första beståndsdelen syftar på EU blir gemenskapen en något mera inkluderande men fortfarande

exklusivt där samtliga EU:s medlemsstater är inräknade. I detta fall så är det enbart länder som kan ingå och det landet som blir Europas sjuke är bland de länder som klarar sig sämre inom det specifika området. Slutligen har vi gemenskapen som är det geografiska Europa, denna gemenskap är den enklaste av de tre gemenskaperna att vara en del av. Samtliga geografiska områden med yttre gränser innanför det geografiska Europa kan påstås vara en del av gemenskapen. Den andra beståndsdel kan alltså kortfattat beskrivas som ett förhållande till vad det är som är sjukt.

Gemenskaperna kan även bildas i exkluderande syfte. När detta sker är det för att antyda att ett geografiskt område inte kan ingå i gemenskapen för att landet inte håller måtten, detta sker vanligen i förhållande till den första gemenskapen som är den mest exklusiva av de alla. Då trycks det på att det geografiska området som blir kallad för Europas sjuke man är sämst av de övriga geografiska områdena i den gemenskapen till en sådan grad att inkluderande i gemenskapen ifrågasätts för det geografiska området som kallas Europas sjuke man.

Den tredje och sista beståndsdel av metaforen Europas sjuke är även den sista som ska behandlas och analyseras. Denna beståndsdel ”man” syftar på vad/vem det är som har är ”sjuk” vilket enligt den rådande förklaringen av metaforen ska vara ett land. Om den andra beståndsdel syftar på det som ett geografiskt område kämpar med och den första syftar på vad det geografiska området jämförs med så syftar den tredje på vem/vad det är som har misslyckats. Det är inte enbart staten för de länder som behandlas som misslyckas. I Frankrikes fall så går det att se hur både staten, befolkningen och en kulturell och ekonomisk elit beskrivs som de grupper som till varierande grad har sett till att landet betraktas som sjukt. I Polens fall är det staten, befolkningen och historiker som målas upp som aktörerna som har bidragit till att landet har blivit sjukt. Utöver dessa två följer de övriga geografiska områdena samma tema. Antingen är det staten, befolkningen eller båda som ses som de aktörer som påverkar sjukdomen inom det geografiska området. Som det går att se så finns det en viss variation av vad som kan menas med ”man” i metaforen Europas sjuke man.

Samtliga av dessa variationer agerar som aktörer inom ett land. Aktörerna utgör antingen en central beståndsdel av landet såsom befolkningen eller staten, eller så utgör aktörerna en ledande roll eller kan anses vara en elit inom det som diskuteras såsom historiker eller en

ekonomisk elit. Den största skillnaden som motsäger den tidigare definitionen av begreppet är däremot att EU har kallats för Europas sjuke man. Eftersom EU inte är ett land och att metaforen ett flertal gånger har blivit använd för att beskriva EU så fallerar den gamla förklaringen för metaforen även när det kommer till den tredje beståndsdel. Det rör sig alltså inte längre om enbart länder utan även en union av suveräna stater. Därav är aktörerna inom ett geografiskt område en bättre beskrivning än land när den tredje beståndsdel av metaforen Europas sjuke man ska beskriva. För att illustrera hur metaforen har använts så har jag skapat följande schema för att analysera likheter och skillnader mellan de olika innebörderna.

Tabell 5.1 Översikt av resultat

Geografiska områden	Beståndsdel 1:	Beståndsdel 2: Sjukdom, det som är misslyckat.	Beståndsdel 3: Vad/vem
Europa	EU, västerländska Europa.	Kulturellt, politiskt, integration.	EU:s styrande organ.
Frankrike	EU, västerländska Europa.	Politiskt, ekonomiskt, samhällssocialt, kulturellt.	Regeringen, kulturell/ekonomisk elit, befolkningen.
Grekland	EU.	Sjukvård, ekonomiskt.	Befolkningen, regeringen.
Italien	EU, västerländska Europa, geografiska Europa.	Juridiskt, administrativt, ekonomiskt, politiskt, kulturellt, sjukvård.	Italiens regering och parlament, befolkningen.
Polen	EU.	Internationella relationer, politiskt, historiskt, kulturellt, integration.	Befolkningen, regeringen, historiker.
Portugal	EU.	Ekonomiskt.	Befolkningen, regeringen.
Skottland	Västerländska Europa.	Sjukvård.	Befolkningen.
Storbritannien	EU/EEG, västerländska Europa.	Sjukvård, ekonomiskt, kulturellt, politiskt, vatteninfrastruktur.	Storbritanniens regering, befolkningen.
Turkiet	Geografiska Europa.	Historiskt, ekonomiskt, politiskt, kulturellt, samhällssocialt.	Turkiets regering.
Tyskland	Västerländska Europa, EU.	Ekonomiskt, politiskt.	Tysklands regering.

6. Slutsats

Metaforen Europas sjuke man är en jämförande, förmänskligande, containermetafor som består av tre beståndsdelar. De tre beståndsdelarna är ”Europas” ”sjuke” och ”man”. Både den första och tredje beståndsdelan har karaktären av en containermetafor men enbart den tredje har en förmänskligande karaktär.

Eftersom metaforen syftar på en redan skedd händelse så går det inte att skydda mannen från sjukdomen då mannen redan är sjuk. Detta skiljer sig ifrån de metaforer som Charteries-Black behandlar när Storbritannien ses som en mänsklig kropp som är under attack av en sjukdom.⁵⁰ Därav är den containerförmågan som är av relevans den som skapas av den första beståndsdelan då denna container gör Europa till ett hus där de geografiska områden som ingår blir de människorna som bor i huset. Den viktigaste containermetaforen här är inte kroppen som har en sjukdom inuti sig, den viktigaste är huset Europa där människorna befinner sig i.

Metaforens första beståndsdel används för att jämföra ett geografiskt område med ett annat eller med sig själv i ett tidigare skede. Eftersom metaforen används för att beskriva EU så betyder det att det inte enbart är länder som kan få öknamnet Europas sjuke man. Denna jämförelse görs för att förstärka den brist som det geografiska området har, vare sig det är ekonomi eller sjukvård. Metaforens andra beståndsdel domineras av en ekonomisk betydelse i källorna, men det är inte en klar majoritet av de tematiska betydelseerna. Av de 52 olika teman som den andra beståndsdelan har så var 16 ekonomiska. Detta tyder på att en begreppsförskjutning har skett och därav bör metaforen Europas sjuke man ses som sedimenterad eller död. Det går även att se hur vissa av metaforens aspekter har förblivit oförändrade. Metaforen Europas sjuke man syftar alltid på att jämföra något med något annat. Frankrike jämförs med Tyskland och EU jämförs med EU för 10 år sedan. Jämförelsen blir metaforens kärna som ständigt är närvarande och de övriga delarna av metaforen utformar sig efter. Europas sjuke man påpekar de brister som ett geografiskt område har vare sig det är ekonomi eller problem med det geografiska områdets integrationspolitik jämfört med ett annat område eller hur det var förr.

⁵⁰ Charteris-Black, Jonathan (2006). *Britain as a Container: Immigration Metaphors in the 2005 Election Campaign*. *Discourse & Society* 17.5. 563-81.

I källmaterialet går det även att se hur metaforen Europas sjuke man används i en positiv bemärkelse. I Greklands fall så kan vi se hur landet inte längre bör anses som Europas sjuke man då, trots att det först syftade på Greklands svaga ekonomi, nu går bra för Greklands hantering av Covid-19. Metaforen kan alltså vara tvärtematisk och syfta på flera teman samtidigt inom samtliga av de tre beståndsdelarna. Detta är ytterligare belägg för att metaforen är sedimenterad. Det kan anses vara problematiskt att påstå att en metafor är sedimenterad eller död. Detta då, som tidigare nämnts då sedimenteringsteorin behandlades i teoridelen, en metafor kan ses som sedimenterad av en person samtidigt som den uppfattas som okonventionell av en annan beroende på hur mycket tidigare kontakt dessa personer har haft med metaforen. I detta fall motsäger jag mig inte Ortony och hans teori, däremot är menar jag att metaforer bör klassificeras efter hur långt gången metaforens sedimentering är. En ny och därav okonventionell metafor kan inte ses som sedimenterad innan den har blivit konventionell men en sedimenterad metafor kan alltid uppfattas som okonventionell. Av denna anledning är mitt argument att metaforer bör kategoriseras efter den högsta grad av sedimentering som metaforen kan uppfattas ha. Att klassificera metaforer efter den högsta graden av sedimentering som metaforen har uppnått skapar en enhetlig klassificering som ger en tydlig bild av vad som kan förväntas av metaforen i fråga.

I undersökningen av materialet för att besvara frågeställningarna har jag som tidigare nämnt att avgränsat undersökningen till att inte inkludera en form av identitetsskapande via metaforen Europas sjuke man. I enlighet med Anna Horlets teori om att metaforer kan påverka människors syn på det abstrakta så kan metaforer även användas för att påverka den europeiska identiteten hos EU-medborgare. Därav ser jag metaforen Europas sjuke man som ett gott exempel för att spåra hur en metafor kan förändra och förändras beroende på hur den europeiska identiteten ser ut. 1853 ansågs det Osmanska riket vara i Europa men inte en del av Europa. Osmanska riket hade vid denna period erhållit stora landtillgångar i det geografiska Europa men de kulturella skillnaderna gjorde att de sågs som en utomeuropeisk nation. Detta är den syn som de flesta historiker delar när de talar om hur det kristna Europa såg på det muslimska Osmanska riket. Detta understryks av uppkomsten av metaforen Europas sjuke man som det Osmanska riket var känt som, en metafor som användes för att förtydliga att det Osmanska riket inte var tillräckligt starkt för att kunna vara en del av de stora europeiska staterna. Metaforen syftade från början

på utanförskap men har förändrats till att syfta på en gemenskap som oftast är EU eller de västerländska länderna inom EU.

Jag har genomgående i uppsatsen belyst den första frågeställningen ”Varför kan metaforen Europas sjuke man betraktas som död eller sedimenterad?” Detta beläggs med de många olika tematiska innebörderna som metaforens tre olika beståndsdelar har givits i nutid och att metaforen även blivit använd i positiv bemärkelse. Metaforen betyder inte längre det den ursprungligen gjorde.

Svaret på min andra frågeställning ”Hur kan den nutida användningen av metaforen Europas sjuke man definieras?” är följande: Metaforen Europas sjuke man är en jämförande, förmänskligande containermetafor som avser ett geografiskt område inom EU, västerländska Europa eller geografiska Europa vars befolkning, stat, ledande grupp eller en kombination av dessa har misslyckats inom ett eller flera områden så som ekonomi, sjukvård, kulturellt med mera i jämförelse med de övriga geografiska områdena inom ett av de tre Europa som metaforen avser.

Referenser

Litteratur

Boréus, Kristina & Bergström, Göran (red.). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, Fjärde [omarbetade och aktualiserade] upplagan, Studentlitteratur, Lund, 2018.

Charteris-Black, Jonathan. *Britain as a Container: Immigration Metaphors in the 2005 Election Campaign*. *Discourse & Society* 17.5, 563-81, 2006.

Charteris-Black, Jonathan. *Politicians and Rhetoric: The Persuasive Power of Metaphor*. Palgrave Macmillan, 2011.

Drulák, Petr. *Motion, Container and Equilibrium: Metaphors in the Discourse about European Integration*, *European Journal of International Relations* 12.4, 499-531, 2006

Google (2022). *The basics of how search works*. Developers support. Hämtad. 2022-02-05. <https://developers.google.com/search/docs/basics/how-search-works>

Google Books (2022). *How does Ngram Viewer work?*. Hämtad 2022-02-05. <https://books.google.com/ngrams/info>

Google Ngram Viewer. *Europas Sjuke Man, Sick Man of Europe*. Google. Hämtad 2021-10-01.

https://books.google.com/ngrams/graph?content=Europas+Sjuke+Man%2CSick+Man+of+Europe&year_start=1800&year_end=2019&case_insensitive=on&corpus=26&smoothing=3&direct_url=t4%3B%2CSick%20Man%20of%20Europe%3B%2Cc0%3B%2Cs0%3B%3Bsick%20man%20of%20Europe%3B%2Cc0%3B%3BSick%20Man%20of%20Europe%3B%2Cc0%3B%3BSICK%20MAN%20OF%20EUROPE%3B%2Cc0%3B%3BSick%20man%20of%20Europe%3B%2Cc0

Horlets, Anna (2003). *Conceptualising Europe Through Metaphors: A Way to Identity Formation?*. *Polish Sociological Review*. (141). 115-129. Hämtad 2021-10-01.

Hülse, Rainer (2006). *Imagine the EU: The Metaphorical Construction of a Supranationalist Identity*. *Journal of International Relations and Development*, 9.4: 396-421.

Isentyeva, Anna (2019). *The Europé of Scary Metaphors: The Voices of the British Right-Wing Press*, *Zeitschrift Für Anglistik Und Amerikanistik* 67.3, 209-29.

Lakoff, George & Johnson (1980). *Metaphors we live by*. Univ. of Chicago Press. Chicago.

Montagut, Marta. Moragas-Fernández, Charlotta M (2020). *The European Refugee Crisis Discourse in the Spanish Press: Mapping Humanization and Dehumanization Frames Through Metaphors*, *International Journal of Communication*, 14, 23.

NE Nationalencyklopedin [NE]. *Metafor*. Hämtad 2021-12-02, från <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/metafor>

Ortony, Andrew. *Why Metaphors Are Necessary and Not Just Nice*, Educational Theory 25.1, 45-43, 1975.

Unionpedia. *Europas sjuke man*. Hämta 2021-10-15, från https://sv.unionpedia.org/Europas_sjuka_man

Källor

Bark, Dennis L. (red.) (1997). *Reflections on Europe*. Hoover Institution Press. Stanford. Calif.

Beard, Stephen (2020). *Greece no longer the "sick man of Europe," emerging almost unscathed from COVID-19*. Marketplace. Hämtad 2021-10-15. <https://www.marketplace.org/2020/08/27/greece-no-longer-the-sick-man-of-europe-emerging-almost-unscathed-from-covid-19/>

Carassava, Anthee (2011). *Euro crisis: Why Greece is the sick man of Europe*. BBC. Hämtad 2021-10-15. <https://www.bbc.com/news/world-europe-16256235>

Carroll, Dan (2012). *Greece: the Sick Man of Europe*. The Motley Fool. Hämtad 2021-10-15. <https://www.fool.com/investing/general/2012/11/05/the-real-losers-of-greeces-crisis.aspx>

'Cato the Younger' (2017). *Guilty Men Brexit Edition*. Biteback Publishing. London. Kap. 3.

Elliott, Larry (2014). *France: the new sick man of Europe*. The Guardian. Hämtad 2021-10-15. <https://www.theguardian.com/world/2014/jan/14/france-sick-man-europe-economy>

Fischer, Joschka (2018). *The Sick Man of Europe Returns*. Project Syndicate. Hämtad 2020-10-05. <https://www.project-syndicate.org/commentary/turkey-sick-man-of-europe-by-joschka-fischer-2018-08>

France 24 (2018). *France 'the sick man of Europe': Polish foreign minister*. France 24. Hämtad 2021-10-15. <https://www.france24.com/en/20181217-france-sick-man-europe-polish-foreign-minister>

Hancock, M. Donald. White, Stephen (2015). *Politics in Europe*. Sixth Edition. CQ Press. Washington. D.C. 445-447.

Hollaway, Henry (2020). *VIRAL GOAD Fury as China mocks Britain as 'sick man of Europe' over mutant Covid after THEY plagued the world with coronavirus*. The Sun. Hämtad 2021-10-05. <https://www.thesun.co.uk/news/13565970/china-mocks-uk-sick-man-europe/>

Horton, Richard (2020). *Alarming new data shows the UK was the 'sick man' of Europe even before Covid*. The Guardian. Hämtad 2020-10-05.

<https://www.theguardian.com/commentisfree/2020/oct/18/alarming-data-britain-sick-man-europe-before-covid>

Mammone, Andrea & Veltri, Giuseppe A. (red.) (2010). *Italy today: the sick man of Europe*. Routledge. London.

Mathewes, Charles T (2010). *The republic of grace: Augustinian thoughts for dark times*, Eerdmans. Grand Rapids. Mich.

McCartney, Gerry. Walsh, David. Whyte, Bruce. Collins, Chik (2012). *Has Scotland always been the 'sick man' of Europe? An observational study from 1855 to 2006*. European Journal of Public Health. Volume 22. Issue 6. Pages 756–760. <https://doi.org/10.1093/eurpub/ckr136>

Nathan, Vetri (2017). *Marvelous bodies: Italy's new migrant cinema [Elektronisk resurs]*. Hämtad 2021-10-05.

<https://books.google.se/books?id=9AmyDwAAQBAJ&pg=PA36&dq=%22sick+man+of+europe%22&hl=sv&sa=X&ved=2ahUKEwjczcP4f7zAhUcSPEDHaqZBHQ4ChDoAXoECAMQAg#v=onepage&q=%22sick%20man%20of%20europe%22&f=false>

Nickson, Dennis (2013) *Human Resource Management for Hospitality, Tourism and Events*. Butterworth-Heinemann. Oxford. Kap. 11.

Padgett, Stephen. Paterson, William E. Zohlh Fer, Reimut (2014). *Developments in German Politics 4*. [Elektronisk resurs]. Sid. 2–4. Hämtad 2021-10-05.

<https://books.google.se/books?id=hD0dBOAAQBAJ&pg=PA2&dq=%22sick+man+of+europe%22&hl=sv&sa=X&ved=2ahUKEwjGtKct5v7zAhUISfEDHcfIBXQ4FBD0AXoECAkQAg#v=onepage&q=%22sick%20man%20of%20europe%22&f=false>

Robertson-Von Trotha, Caroline Y (2018). *NationEUrope: The Polarised Solidarity Community*. Nomos Verlag. Baden-Baden. Sid. 36-40.

Schiffler, Manuel (2015). *Water, Politics and Money: A Reality Check on Privatization*. Springer International Publishing. Cham. Pages 64-65.

Stevens, Colin (2021). *Is Portugal in danger of returning to being the 'sick man' of Europe?*. Eureporter. Hämtad 2021-10-15.

<https://www.eureporter.co/world/portugal/2021/05/07/is-portugal-in-danger-of-returning-to-being-the-sick-man-of-europe/>

Stokes, Bruce. (2013) *The New Sick Man of Europe*. Washington, DC. Pew Research Center. <https://www.pewresearch.org/global/2013/05/14/the-new-sick-man-of-europe/>

The Economist (2005). *The real sick man of Europe*. The Economist. Hämtad 2021-10-15. <https://www.economist.com/leaders/2005/05/19/the-real-sick-man-of-europe>

Tokarska-Bakir, Joanna (2003). *Poland as the sick man of Europe?*. Transit. Transit Eurozine. Hämtad 2021-10-05.

<https://www.eurozine.com/poland-as-the-sick-man-of-europe/>

Vicentini, Giulia & Galanti, Maria T (2021). *Italy, the Sick Man of Europe: Policy Response, Experts and Public Opinion in the First Phase of Covid-19*. South European Society and Politics. DOI: [10.1080/13608746.2021.1940582](https://doi.org/10.1080/13608746.2021.1940582)

Williams, Martin (2020). *Fears Scotland's 'sick man of Europe' tag won't shift as four in five turn to 'harmful' lockdown habits*. The Herald. Scotland. Hämtad 2021-10-05.

<https://www.heraldscotland.com/news/18458364.fears-scotlands-sick-man-europe-tag-wont-shift-four-five-turn-harmful-lockdown-habits/>

Zuba, Krzysztof (2021). *From the poster boy of Europeanization to the sick man of Europe: thirty years (1990–2019) of Poland's European policy*. European Politics and Society. 22:3, 394-409. DOI: [10.1080/23745118.2020.1786273](https://doi.org/10.1080/23745118.2020.1786273)